

70-plus kwetsbaar en een gebroken heup

Wel of niet opereren?

www.nwz.nl

Inhoud

Wel of niet opereren?	3
De behandel mogelijkheden	3
Een afweging maken	6
Samenvatting van de voor- en nadelen	6

U bent 70 jaar of ouder, heeft een kwetsbare gezondheid en heeft uw heup gebroken. U gaat samen met uw behandelaar bespreken wat voor u de beste behandeling is. U kunt wel of niet kiezen voor een operatie. Bij geen operatie is de behandeling gericht op uw comfort (gemak) en kwaliteit van leven. In deze folder leest u informatie die u en uw naasten kan helpen om een goede keuze te maken.

■ Wel of niet opereren?

De beste keuze is voor iedereen verschillend. Dit hangt onder andere af van uw situatie, uw wensen en persoonlijke voorkeuren. Wat is bijvoorbeeld uw doel van de behandeling?

■ De behandelmogelijkheden

U kunt wel of niet kiezen voor een operatie. Hieronder leest u informatie over deze behandelmogelijkheden.

1. Een operatie

Bij een operatie zet de chirurg de gebroken heup aan elkaar met schroeven en platen of vervangt de chirurg de heup met een kunstheup (heupprothese). De operatie gebeurt terwijl u slaapt. U krijgt hiervoor een roesje met een ruggenprik of een narcose.

Doel van de operatie

Het doel van de operatie is:

- het verminderen van pijn
- zorgen dat u weer kunt staan en lopen. Om weer goed te kunnen lopen is het nodig om na de operatie veel te oefenen en trainen met een fysiotherapeut

Risico's van een operatie

Operaties hebben altijd risico's (complicaties). Deze risico's nemen toe met de leeftijd en/of wanneer u andere ziekten heeft. Als u een kwetsbare gezondheid heeft, maakt dat de kans op complicaties groter. Bij een kwetsbare gezondheid kunt u bijvoorbeeld denken aan meerdere aanwezige ziektes of afhankelijk zijn

van zorg. Het herstel na de operatie gaat dan vaak moeilijker en kost meer tijd. Wilt u meer weten over een operatie aan uw gebroken heup? Dan kunt u dit het beste aan uw behandelaar vragen.

Wat kunt u verwachten na de operatie?

Houdt u na een operatie rekening met:

- een ziekenhuisopname van ongeveer 4 tot 7 dagen
- revalidatie, oefenen met de fysiotherapeut kost u veel tijd en energie
- kans op overlijden, ongeveer de helft van de kwetsbare ouderen overlijdt binnen een half jaar na de operatie
- risico's (complicaties) na de operatie: 80% van de kwetsbare ouderen heeft complicaties na de operatie. Zoals doorligwonden (42%), acute verwardheid (32%) of longontsteking (24%)
- de kans op volledig herstel is bij een kwetsbare gezondheid klein en duurt vaak lang

2. Niet opereren: behandeling gericht op comfort en kwaliteit van leven

Bij deze behandelmogelijkheid wordt u niet geopereerd. Waarschijnlijk gaat de heup niet goed genezen. U kunt er niet mee lopen. Patiënten die voor deze behandeling kiezen, leven korter. U kan komen te overlijden na enkele dagen tot weken, soms enkele maanden. Dit komt meestal omdat er al sprake was van kwetsbaarheid. Maar ook door het niet meer uit bed komen en de medicijnen tegen de pijn.

Doel van de behandeling

De behandeling is palliatief, dit betekent dat dat het doel is om de pijn te bestrijden en u comfort te bieden. Pijnbestrijding is mogelijk met:

- tabletten
- pleisters of
- injecties (prikken)

Soms is er pijnbestrijding mogelijk waarbij we de zenuw in uw heup grotendeels uitschakelen met een verdovend middel. Dit is afhankelijk van de plaats van de

breuk. U hoort van uw behandelaar of u hiervoor in aanmerking komt.

Wat kunt u verwachten bij niet opereren?

Houdt u rekening met:

- een grote kans dat u niet meer uit bed kunt komen
- een korte opname in het ziekenhuis van 2 tot 3 dagen
- woont u in een verpleeghuis? Dan gaat u na de korte opname in het ziekenhuis terug naar uw vertrouwde woonomgeving
- woont u thuis? Dan moet u soms langer in het ziekenhuis blijven. Dit komt omdat u moet wachten op een plaats in een verpleeg- of verzorgingshuis of moet wachten totdat de zorg thuis goed georganiseerd is
- soms werkt de pijnstilling na een paar dagen niet goed genoeg meer. Slaapmiddelen kunnen dan nodig zijn om voldoende comfort te bieden. Hierdoor kunt u lastiger praten en contact leggen met anderen
- de kans op acute verwardheid of doorligwonden. Dit treedt op bij de helft van de ouderen die kiezen voor niet opereren
- u overlijdt op korte termijn. Na een maand zijn 4 van de 5 ouderen overleden

Waarom kiezen voor niet opereren?

Niet opereren kan u tijd geven met naasten. Dit kan vaak ook in een vertrouwde omgeving, buiten het ziekenhuis. Uit onderzoek blijkt dat patiënten en hun naasten tevreden zijn over hun tijd samen. Na het overlijden kijken naasten en behandelaren goed terug op de laatste dagen of weken. Zelfs beter dan bij ouderen die wel geopereerd zijn. Zij stellen het vaak erg op prijs dat ouderen in hun eigen woonomgeving overlijden en dat er geen zware behandeling meer is uitgevoerd.

Andere redenen om te kiezen voor niet opereren zijn:

- een hoge kans om te overlijden na de heupoperatie. Bijvoorbeeld door andere aanwezige ziekten
- een hoge kans op ernstige complicaties na een operatie
- geen zware behandeling meer willen

■ Een afweging maken

Iedere situatie is anders en daarom is voor iedere patiënt een andere keuze de beste keuze. Het kan u helpen om de volgende 3 vragen te stellen aan uw behandelaar:

1. wat zijn mijn mogelijkheden?
2. wat zijn de voordelen en nadelen van deze mogelijkheden?
3. wat betekent dit voor mij? Welke mogelijkheid past het beste bij mijn situatie?

De antwoorden kunnen voor iedereen anders zijn. Net zoals dat uw wensen en verwachtingen kunnen verschillen van die van andere ouderen. De juiste keuze is persoonlijk. Daarom helpt het om u goed te laten informeren. Ook helpt het om de tijd te nemen om over uw keuze na te denken, samen met uw naasten. De volgende 3 vragen kunnen hierbij helpen:

1. welk doel wil ik halen met het behandelen van de gebroken heup?
2. wat zijn mijn wensen in de laatste periode van mijn leven?
3. zijn er behandelingen die ik niet meer wil? Of complicaties die ik wil voorkomen?

■ Samenvatting van de voor- en nadelen

Wel opereren

Voordelen:

- mogelijk herstel van de heup, waarbij u met veel therapie en revalidatie weer kunt lopen of uit bed kunt komen
- een operatie zorgt voor minder pijn, waardoor u korter en minder pijnmedicatie nodig heeft

Nadelen:

- een zware behandeling met risico's
- de risico's van de operatie, de narcose of een ruggenprik
- een hoger risico op complicaties door de operatie of door de opname in het ziekenhuis. Bijvoorbeeld infecties, acute verwardheid of wondproblemen, waarvoor aanvullende behandelingen nodig kunnen zijn. De helft van alle kwetsbare ouderen die geopereerd zijn, overlijdt alsnog binnen een halfjaar

- ook na een operatie wordt het lopen en bewegen voor de meeste kwetsbare ouderen nooit meer zoals het was

Niet opereren

Voordelen:

- een goede behandeling, gericht op pijnstilling en comfort zonder zware behandelingen
- vaak sneller terug naar een vertrouwde omgeving
- geen risico's en belasting van een operatie of narcose

Nadelen:

- waarschijnlijk kunt u niet meer lopen en zelfstandig uit bed komen
- het is nodig om pijnstilling te gebruiken
- overlijden gebeurt op korte termijn, vaak sneller dan na een operatie

operatie	
+ enige kans op herstel (weer kunnen lopen)	- zware behandeling met meestal geen volledig herstel
+ goed pijnstillend resultaat met minder pijnmedicatie	- gebruik van narcose of ruggenprik
+ u leeft vaak langer dan bij niet opereren	- grote kans op complicaties en uiteindelijk alsnog overlijden binnen half jaar
geen operatie: comfort (gemak) en kwaliteit van leven	
+ comfort in uw laatste levensfase	- niet meer kunnen lopen of uit bed kunnen komen
+ snel terug naar uw vertrouwde woonomgeving	- meer gebruik van pijnmedicatie
+ geen risico's (complicaties) van een operatie	- overlijden gebeurt meestal sneller dan bij een operatie

■ Uw vragen

Heeft u na het lezen van deze folder vragen? Neemt u dan contact op met uw behandelaar.

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie acute opname
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 327569

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl